



NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Olsztynie

LOL.410.005.008.2020

Pan Władysław Anchim
Prezes Zarządu
„WIKOM” Wodociągi i Oczyszczanie Miasta
Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością
ul. Wojska Polskiego 40
11-430 Korsze

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/20/045 Funkcjonowanie systemu gospodarki odpadami komunalnymi i poużytkowymi oraz transgraniczne przemieszczanie odpadów

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	„WIKOM” Wodociągi i Oczyszczanie Miasta Sp. z o.o. ul. Wojska Polskiego 40, 11- 430 Korsze (dalej: Spółka)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Władysław Anchim, Prezes Zarządu, od 1 kwietnia 2018 r. W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki poprzednio pełnił: Franciszek Kuleszo, Prezes Zarządu, od 1 stycznia 1993 r. do 31 marca 2018 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	Zapewnienie właściwego odbioru i zagospodarowania wytwarzanych na terenie gminy odpadów komunalnych
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2016 r. do dnia 7 września 2020 r., z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Olsztynie
Kontrolerzy	1. Andrzej Sibierski, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LOL/49/2020 z 8 czerwca 2020 r. 2. Agnieszka Kielbik, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LOL/51/2020 z 8 czerwca 2020 r.

(akta kontroli str.1-2)

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

W latach 2016-2020 (I półrocze) Spółka na ogół prawidłowo realizowała obowiązki w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi, wynikające z umów zawartych z Gminą Korsze. Zapewniła bowiem odbiór od mieszkańców odpadów niesegregowanych i segregowanych oraz ich przekazanie uprawnionym podmiotom. Mieszkańcom Gminy zapewniono także pojemniki oraz worki na poszczególne frakcje odpadów. Spółka utworzyła i prowadziła na terenie gminy punkt selektywnej zbiórki odpadów (dalej: PSZOK). Punkt ten został wyposażony w wizyjny system kontroli miejsca magazynowania odpadów, zapewniający m.in. zapis i przechowywanie obrazu przez miesiąc od jego dokonania. Systemem gospodarowania odpadami objęci zostali także właściciele nieruchomości niezamieszkałych, z którymi zawarto umowy na wykonanie usługi polegającej na odbieraniu odpadów komunalnych. Spółka uzyskała wpis do rejestru działalności regulowanej prowadzonego przez Burmistrza Korsz oraz posiadała decyzję Starosty Kętrzyńskiego zezwalającą na zbieranie odpadów. Z prowadzonej działalności sporządzała i terminowo składała Burmistrzowi Korsz oraz Marszałkowi Województwa Warmińsko–Mazurskiego³ sprawozdania z realizacji zadań dotyczących gospodarowania odpadami komunalnymi.

¹ Dz. U. z 2020 r. poz. 1200, dalej: ustawa o NIK.

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

³ Dalej: Marszałek.

Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły natomiast m.in.:

- odbierania i zbierania niektórych rodzajów odpadów mimo, że wpis do rejestru działalności regulowanej oraz decyzja Starosty Kętrzyńskiego z 26 lutego 2016 r. nie obejmowały tych odpadów, dokonywania odzysku poza instalacjami i urządzeniami odpadu o kodzie 17 01 07 (odpady betonu oraz gruzu), mimo braku stosownego zezwolenia na ich przetwarzanie,
- niespełniania niektórych wymagań w zakresie odbierania odpadów komunalnych dotyczących wyposażenia bazy magazynowo-transportowej oraz pojazdów służących do przewozu odpadów,
- nierzetelnego sporządzania sprawozdań przekazywanych Burmistrzowi Korsz oraz Marszałkowi, w których zamieszczano dane niezgodne z posiadaną dokumentacją oraz braku części dokumentacji potwierdzającej wykazane przez Spółkę dane,
- magazynowania odpadów, mimo iż konieczność taka nie wynikała z procesów technologicznych lub organizacyjnych,
- przechowywania w PSZOK odpadów niebezpiecznych w pomieszczeniu przeznaczonym do przechowywania odpadów innych niż niebezpieczne.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Zapewnienie właściwego odbioru i zagospodarowania wytwarzanych na terenie gminy odpadów komunalnych

Opis stanu faktycznego

1. W latach objętych kontrolą Spółka realizowała powierzone jej przez Gminę zadania gospodarowania odpadami komunalnymi. Spółka w 2016 r., na podstawie umowy z dnia 18 grudnia 2015 r.⁴, była zobowiązana do odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych niesegregowanych oraz gromadzonych w sposób selektywny. Na podstawie umów z: 9 stycznia 2017 r., 18 stycznia 2018 r., 28 grudnia 2018 r. oraz 27 grudnia 2019 r.⁵ była zobowiązana do odbioru odpadów niesegregowanych i segregowanych oraz transportu odpadów komunalnych do stacji przeładunkowej w Polskiej Wsi, koło Mrągowa⁶. Odbiór dotyczył odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie nieruchomości zamieszkałych, niezależnie od rodzaju zabudowy.

Spółka zobowiązana była⁷ m.in. do:

- terminowego odbioru i wywozu odpadów zebranych w kontenerach, pojemnikach, workach,
- zapewnienia odpowiedniej ilości pojemników na odpady zmieszane oraz odpowiedniej ilości kolorowych worków lub pojemników na odpady zbierane selektywnie,
- porządkowania miejsca gromadzenia odpadów w przypadku zanieczyszczenia wynikającego z przepełnienia pojemnika,

⁴ Umowa Nr GT 272.18.2015 na odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych stałych zmieszanych oraz odpadów segregowanych z terenu Gminy Korsze.

⁵ Umowy na odbiór i transport odpadów komunalnych stałych zmieszanych oraz odpadów segregowanych z terenu Gminy Korsze odpowiednio nr: GT.272.14.2016, GT 272.1.2018, GT 272.17.2018, GT 272.12.2019.

⁶ Gmina jest jednym z udziałowców Zakładu Gospodarki Odpadami Komunalnymi Sp. z o. o. z siedzibą w Olsztynie (dalej: ZGOK), który prowadzi tę stację przeładunkową oraz instalację MBP.

⁷ Zgodnie z ww. umowami.

- utrzymania w należytym stanie sanitarnym i porządkowym wykorzystywanych narzędzi i urządzeń.

Umowy na lata 2017-2020 zawierały zapisy dotyczące kontrolowania przez Spółkę właścicieli nieruchomości pod kątem wypełniania obowiązku w zakresie selektywnego zbierania odpadów i niezwłocznego powiadamiania Gminy o przypadkach niedopełnienia przez nich tego obowiązku. W umowie z dnia 27 grudnia 2019 r. określono, iż obowiązkiem Spółki było odbieranie odpadów komunalnych pozostawionych przy pojemnikach na odpady, pomimo że zostały pozostawione niezgodnie z harmonogramem wywozu odpadów.

Z tytułu realizacji umowy Spółka otrzymywała w latach 2016-2017 wynagrodzenie miesięczne, a od 2018 r. uzależnione ono było od masy odebranych odpadów (odrębnie ustalono stawkę za tonę odpadów segregowanych i niesegregowanych).

Ponadto, w kontrolowanym okresie Spółka, w związku z zawartymi umowami z właścicielami nieruchomości niezamieszkałych, wykonywała odpłatnie usługi polegające na odbieraniu odpadów komunalnych z tych nieruchomości.

Na mocy decyzji Marszałka⁸ Spółka była zobowiązana do sprawowania nadzoru nad zrekultywowanym składowiskiem odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w miejscowości Łankiejmy. Z wyjaśnień Prezesa Spółki wynikało, że w latach objętych kontrolą, nie prowadziła ona na terenie składowiska żadnych działań związanych ze składowaniem lub odzyskiem odpadów, wykonując jedynie jego monitoring w fazie poeksploatacyjnej. Z czynności tych Spółka, w latach objętych kontrolą, składała Wojewódzkiemu Inspektorowi Ochrony Środowiska informacje o wynikach monitoringu⁹.

(akta kontroli str. 3-123)

2. W latach 2016 – 2020 (I półrocze) Spółka, jako podmiot odbierający odpady posiadała następujące wpisy:

- od 3 stycznia 2012 r. – do rejestru działalności regulowanej, prowadzonego przez Burmistrza Korsza¹⁰, w którym obok danych adresowych Spółki wskazano: numer identyfikacji podatkowej oraz numer rejestrowy, kody odpadów komunalnych, do których odbierania uprawniona była Spółka,
- od 18 lipca 2018 r. – do rejestru podmiotów wprowadzających produkty, produkty w opakowaniach i gospodarujących odpadami, prowadzonego przez Marszałka¹¹.

Spółka wywiązała się z obowiązku określonego w art. 67 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach¹², bowiem od 1 stycznia 2020 r. prowadzone przez nią dokumenty ewidencji odpadów zawierały numer rejestrowy Spółki, o którym mowa w art. 54 ust. 1 ww. ustawy.

Na podstawie danych wykazywanych w sprawozdaniach, o których mowa w art. 9n i 9na ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach¹³ (dalej: ucp) ustalono, iż Spółka dokonywała odbioru 19 rodzajów odpadów komunalnych, z czego 12 objętych było odpowiednim wpisem do rejestru działalności regulowanej.

(akta kontroli str. 124-388)

⁸ Z dnia 18 kwietnia 2011 r. znak OŚ.PŚ. 7654-147/10/11.

⁹ Decyzją Marszałka Spółka była zobowiązana do sprawowania nadzoru nad zrekultywowanym składowiskiem odpadów przez okres 30 lat od dnia uzyskania decyzji.

¹⁰ Znak GT.6233.1.2012, zmieniony w dniu 13 maja 2013 r. (zaświadczenie znak GT.6233.2.6.2013) oraz w dniu 4 sierpnia 2020 r. (zaświadczenie znak Ns.6233.2.1.2020).

¹¹ Przyjęto datę przesłania zawiadomienia o nadaniu numeru rejestrowego.

¹² Dz. U. z 2020 r. poz. 797, ze zm. (dalej: ustawa o odpadach).

¹³ Dz. U. z 2020 r. poz. 1439.

3. Spółka, jako podmiot odbierający odpady komunalne od właścicieli nieruchomości, dysponowała w okresie objętym kontrolą pojazdami przystosowanymi do odbierania: zmieszanych odpadów (od jednego do dwóch pojazdów), selektywnie zebranych odpadów (od czterech do pięciu¹⁴), jednym pojazdem przystosowanym do odbioru zarówno selektywnie zebranych jak i zmieszanych odpadów oraz ciągnikami (od trzech do pięciu). Jeden pojazd był wykorzystywany do odbierania zarówno selektywnie zebranych jak i zmieszanych odpadów.

W okresie objętym kontrolą Spółka wykorzystywała do przewozu odpadów łącznie 14 pojazdów. Wszystkie, zgodnie z wymogiem § 5 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 11 stycznia 2013 r. w sprawie szczegółowych wymagań w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości¹⁵ (dalej: rozporządzenie w sprawie wymagań w zakresie odbierania odpadów), posiadały zabezpieczenia przed rozwianiem i rozpylaniem przewożonych odpadów oraz konstrukcje, które minimalizowały oddziaływanie czynników atmosferycznych na odpady. Sześć z nich wyposażono, zgodnie z wymogiem § 5 ust. 1 pkt 2 ww. rozporządzenia, w system monitoringu bazujący na systemie pozycjonowania satelitarnego, umożliwiającego trwale zapisywanie, przechowywanie i odczytywanie danych o położeniu pojazdu i miejscach postoju oraz czujników zapisujących dane o miejscach wyładunku odpadów.

W toku oględzin¹⁶ czterech (spośród siedmiu będących w użytkowaniu Spółki) pojazdów stwierdzono, że trzy były trwale oznakowane jej nazwą i numerem telefonu, jeden natomiast nie był oznakowany w sposób trwały¹⁷. Wszystkie cztery pojazdy nie posiadały trwałego i czytelnego oznakowania danymi adresowymi Spółki. Ponadto ustalono, że trzy z nich były wyposażone w narzędzia i urządzenia umożliwiające sprzątanie terenu po opróżnieniu pojemników.

Zgodnie § 4 pkt 3 i 4 rozporządzenia w sprawie wymagań w zakresie odbierania odpadów, Spółka była zobowiązana do utrzymania odpowiedniego stanu sanitarnego pojazdów poprzez poddawane ich myciu i dezynfekcji, nie rzadziej niż raz na miesiąc, a w okresie letnim nie rzadziej niż raz na dwa tygodnie i posiadania aktualnych dokumentów potwierdzających wykonanie ww. czynności.

Spółka nie dysponowała wyodrębnioną dokumentacją dotyczącą mycia i dezynfekcji pojazdów. Analiza kart drogowych 12 wytypowanych pojazdów z wybranych miesięcy lat 2016 – 2020¹⁸ wykazała, że na 94 zbadane przypadki w sześciu odnotowano wykonanie mycia pojazdu z częstotliwością określoną w § 4 pkt 3 ww. rozporządzenia. W żadnej z analizowanych kart nie odnotowano przeprowadzenia dezynfekcji pojazdu.

(akta kontroli str.480-625)

Spółka posiadała na terenie Korsz bazę magazynowo – transportową, stanowiącą jej własność. Część magazynowa bazy była zlokalizowana na ul. Polnej 6¹⁹, a część transportowa – na ulicy Wojska Polskiego 40.

W wyniku przeprowadzonych oględzin²⁰ ustalono, że baza transportowa Spółki spełniała wymagania w zakresie zabezpieczenia jej terenu przed wstępem osób

¹⁴ W latach objętych kontrolą Spółka zawarła umowy z innymi podmiotami, na podstawie których mogła dysponować należącymi do nich pojazdami do odbioru odpadów komunalnych, jednakże nie były one faktycznie wykorzystywane przez Spółkę.

¹⁵ Dz. U. poz. 122.

¹⁶ Oględziny w dniu 14 lipca 2020 r.

¹⁷ Za przednią szybą pojazdu znajdowała się zalaminowana kartka z nazwą Spółki oraz numerem telefonu.

¹⁸ Miesiące: styczeń i sierpień 2016 r., styczeń, czerwiec i sierpień w latach 2017-2019 oraz styczeń i czerwiec 2020 r.

¹⁹ Do dnia 12 września 2019 r. Spółka wynajmowała teren tej posesji.

²⁰ Przeprowadzonych w dniu 28 lipca 2020 r.

nieupoważnionych. Część magazynowa bazy składała się z parterowego budynku zabezpieczonego przed działaniem czynników atmosferycznych, w którym odbywało się magazynowanie selektywnie zebranych odpadów komunalnych (PSZOK). Objęty oględzinami budynek posiadał powierzchniowe odprowadzenia wód opadowych.

W dniu oględzin na terenie bazy transportowej pojazdy były parkowane w miejscach zwyczajowo ustalonych, tj. na utwardzonej nawierzchni gruntowej, co nie spełniało wymagań § 2 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia w sprawie wymagań w zakresie odbierania odpadów, stanowiącego że należy zapewnić, aby miejsca przeznaczone do parkowania pojazdów były zabezpieczone przed emisją zanieczyszczeń do gruntu.

Pracownicy Spółki mieli dostęp do pomieszczeń socjalnych, tj. umywalni z natryskami, szatni oraz jadalni.

Na terenie bazy transportowo – magazynowej nie funkcjonował punkt bieżącej konserwacji i napraw pojazdów, o którym mowa w § 2 ust. 3 pkt 1 ww. rozporządzenia. Pojazdy Spółki naprawiane były przez podmiot zewnętrzny poza jej terenem. Baza ta nie została wyposażona w miejsce do mycia i dezynfekcji pojazdów, zaś na terenie części magazynowej, tj. na ulicy Polnej 6 nie było legalizowanej samochodowej wagi najazdowej, o których mowa odpowiednio w § 2 ust. 3 pkt 2 oraz § 2 ust. 2 pkt 5 lit. d rozporządzenia w sprawie wymagań w zakresie odbierania odpadów.

Prezes wyjaśnił, iż w latach 2016-2020 Spółka nie posiadała legalizowanej wagi samochodowej (najazdowej). Od 3 lutego 2020 r. Spółka, w związku z zawarciem umowy z podmiotem zewnętrznym na nieodpłatne świadczenia usług ważenia pojazdów, miała prawo do korzystania z wagi zlokalizowanej na ulicy Wojska Polskiego 45 w Korszach. Natomiast przed tym dniem, w przypadku zaistnienia potrzeb, w ramach ustnych uzgodnień, dokonywano ważenia pojazdów w innych przedsiębiorstwach. Mycie pojazdów odbywało się na terenie administrowanej przez Spółkę oczyszczalni ścieków w Korszach.

(akta kontroli str.626-656)

4. W latach objętych kontrolą Spółka, na podstawie zawartych z Gminą umów, dokonywała odbioru odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych. Zapewniła odbiór niesegregowanych odpadów komunalnych oraz odpadów selektywnie zebranych (papieru, tworzyw sztucznych i metali, szkła oraz odpadów ulegających biodegradacji²¹), przyjmując mieszany, gniazdowo-workowy system odbioru.

W zawartych między Spółką a Gminą umowach określono, że obowiązkiem Spółki jest zapewnienie odpowiedniej liczby pojemników na odpady zmieszane oraz odpowiedniej ilości worków lub pojemników na odpady zbierane selektywnie.

W umowach z 18 grudnia 2015 r., 9 stycznia 2017 r., 18 stycznia 2018 r. i 28 grudnia 2018 r. Spółka została zobowiązana przez Gminę do utrzymywania w należyłym stanie sanitarnym i porządkowym narzędzi i urządzeń służących do odbioru odpadów komunalnych, a w umowie z 27 grudnia 2019 r. do „dezynfekcji/mycia pojemników co najmniej dwa razy w trakcie umowy”.

Spółka dostarczyła mieszkańcom pojemniki o minimalnej pojemności 110 litrów oraz worki do gromadzenia odpadów komunalnych, w tym zbieranych selektywnie.

Prezes Spółki wyjaśnił, że w latach 2016–2020 Spółka dokonywała doraźnie, po stwierdzeniu uciążliwości zapachowej, mycia pojemników na odpady

²¹ Zgodnie z § 5 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 29 grudnia 2016 r. w sprawie szczegółowego sposobu selektywnego zbierania wybranych frakcji odpadów (Dz. U. z 2019 r. poz. 2028), dalej: rozporządzenie w sprawie szczegółowego sposobu selektywnego zbierania wybranych frakcji odpadów.

biodegradowalne. Nie dokonywała natomiast dezynfekcji pojemników na pozostałe frakcje odpadów, ze względu na wysokie koszty oraz brak możliwości profesjonalnego wykonania tych czynności. W związku z segregacją odpadów wygląd pojemników nie wymuszał konieczności ich mycia.

(akta kontroli str.31-72, 657-666)

W 2016 r. Spółka poniosła koszty (w łącznej wysokości 1 147,3 tys. zł) związane z odbiorem odpadów i ich zagospodarowaniem, natomiast od 2017 r. zgodnie z umowami zawartymi z Gminą ponosiła koszty dotyczące odbioru i transportu odpadów²², odpowiednio w wysokości: 691,8 tys. zł za 2017 r., 811,1 tys. zł za 2018 r. i 982,1 tys. zł za 2019 r. W badanym okresie Spółka ponosiła koszty związane z zakupem kolorowych worków oraz utrzymaniem pojemników, w tym koszty zakupu naklejek dostosowujących pojemniki do wymogów rozporządzenia w sprawie szczegółowego sposobu selektywnego zbierania wybranych frakcji odpadów, w łącznej wysokości 3,5 tys. zł oraz kolorowych worków²³ w wysokości 6,9 tys. zł. Spółka ponosiła także koszty: wynajmowania magazynu²⁴, w którym zlokalizowany był PSZOK²⁵; wynajmu i remontu pojazdów; obsługi monitoringu bazującego na systemie pozycjonowania satelitarnego²⁶ oraz amortyzacji pojazdów. W latach 2019-2020 Spółka ponosiła także wydatki związane z remontem PSZOK oraz koszty montażu wizyjnego systemu kontroli miejsca magazynowania lub składowania odpadów²⁷.

W latach 2016-2019 wzrastały koszty Spółki związane z odbieraniem odpadów od właścicieli nieruchomości niezamieszkałych i wynosiły w poszczególnych latach odpowiednio: 33,9 tys. zł., 85,2 tys. zł., 83,9 tys. zł. oraz 119,8 tys. zł. Prezes Spółki wyjaśnił iż wynikało to ze wzrostu ceny jednostkowej odbieranych odpadów ustalanych przez ZGOK. W latach objętych kontrolą wynosiła ona odpowiednio (za 1 Mg) 180 zł, 270 zł, 300 zł oraz 418 zł. Zmianie ulegała także, ogólna ilość odbieranych odpadów z nieruchomości niezamieszkałych.

(akta kontroli str.667-672)

W latach objętych kontrolą na obszarze Gminy obowiązywała uchwała Nr XXIV/138/2016 z dnia 13 lipca 2016 r. Rady Miejskiej w Korszach w sprawie szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów w zamian za uiszczoną przez właściciela nieruchomości opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi²⁸. W uchwale tej nie określono obowiązku wynikającego z art. 5 upcg, a dotyczącego zapewnienia wyposażenia nieruchomości w worki lub pojemniki, przeznaczone do zbierania odpadów komunalnych, utrzymania tych pojemników w odpowiednim stanie sanitarnym, porządkowym i technicznym.

(akta kontroli str.31-72, 657-666)

Zawarte między Spółką a Gminą umowy obejmujące lata 2016-2020 zawierały zapisy wskazujące, iż odbiór odpadów niesegregowanych, selektywnie zbieranych oraz biodegradowalnych odbywać się będzie zgodnie z utworzonymi przez Spółkę harmonogramami uwzględniającymi regulamin utrzymania czystości i porządku na

²² Koszty zagospodarowania w ZGOK ponosiła bezpośrednio Gmina Korsze.

²³ Zakupiono 19 800 szt. worków z napisami zawierającym dane Spółki, nazwę gminy, nazwę odpadu.

²⁴ Do roku 2019.

²⁵ 9,6 tys. zł. rocznie.

²⁶ Kwota od 1,4 tys. zł. do 1,8 tys. zł. rocznie.

²⁷ Koszty montażu systemu wynosiły 21,8 tys. zł.

²⁸ Dz. U. Województwa Warmińsko – Mazurskiego poz. 2970, dalej: Uchwała w sprawie sposobu świadczenia usług.

terenie Gminy Korsze²⁹. Umowy zawarte na lata 2019-2020 odwoływały się w poszczególnych zapisach do ww. Uchwały w sprawie sposobu świadczenia usług. Analiza obowiązujących w kontrolowanym okresie harmonogramów odbioru wykazała, że z terenu miasta zapewniono odbiór odpadów niesegregowanych z częstotliwością uwzględniającą zapisy ww. uregulowań prawa miejscowego, tj. z budynków jednorodzinnych - nie rzadziej niż raz na dwa tygodnie a z budynków wielorodzinnych - nie rzadziej niż raz w tygodniu. W przypadku terenów wiejskich Spółka zapewniła natomiast odbiór zgodny wymaganą częstotliwością w:

- latach 2016 – 2019 w 57 z 63 wsi, z których odbierała odpady,
- roku 2020 (I półrocze) we wszystkich wsiach.

W przypadku wsi: Kałwagi, Marłuty, Podlechy, Równina Górna, Sałoczek i Suliki, na terenie których występowała zabudowa mieszana (w tym wielorodzinna), Spółka zapewniała odbiór odpadów niesegregowanych dwa do trzech razy w miesiącu.

Na podstawie analizy harmonogramów odbioru odpadów ustalono, iż Spółka nie zapewniła wywozu odpadów biodegradowalnych zgodnie z § 3 pkt 2a Uchwały w sprawie sposobu świadczenia usług stanowiącym, iż z budynków zabudowy wielorodzinnej odpady te będą odbierane nie rzadziej niż raz w tygodniu, a z budynków w zabudowie jednorodzinnej i siedliskowej - nie rzadziej niż raz na dwa tygodnie. Spółka uzależniła terminy wywozu od miesięcy roku, zapewniając w miesiącach styczeń – marzec oraz listopad – grudzień wywóz odpadów dwa razy w miesiącu³⁰ (niezależnie od rodzaju zabudowy), natomiast w miesiącach kwiecień – wrzesień zapewniała wywóz co tydzień³¹. W harmonogramie odbioru odpadów za I półrocze 2020 r. ustalono terminy odbioru odpadów biodegradowalnych w zależności od rodzaju zabudowy.

Prezes Spółki wyjaśnił, iż sporządzane przez Spółkę harmonogramy odbioru odpadów były dostarczane Burmistrzowi Korsz. Posiadana dokumentacja wskazuje, iż Burmistrz Korsz zakwestionował zapisy harmonogramów za II półrocze 2019 r. W przypadku odpadów biodegradowalnych odbiór odpadów odbywał się zgodnie z informacjami zawartymi w specyfikacji istotnych warunków zamówienia do ogłoszonych zamówień. Wskazał ponadto, że Gmina nie kwestionowała harmonogramów, a pojemniki nie ulegały przepełnieniu, wobec czego utrzymywano taką częstotliwość.

W kontrolowanym okresie Spółka zapewniła wymaganą częstotliwość odbioru selektywnie zebranych odpadów, takich jak szkło, papier i tworzywa sztuczne, których odbiór na terenach wiejskich odbywał się co najmniej raz w miesiącu, natomiast na terenie miasta – według potrzeb. Pozostałe odpady, takie jak odpady niebezpieczne, przeterminowane leki i odpady wielkogabarytowe, odbierano z poszczególnych nieruchomości oraz miejsc gniazdowej zbiórki odpadów w terminach określonych w harmonogramach (co najmniej dwa razy w roku).

Umowy zawarte w latach 2016-2020 z Gminą stanowiły, że odbiór odpadów niebezpiecznych i przeterminowanych leków oraz odbiór odpadów wielkogabarytowych, zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego odbywać się będzie na zasadzie „zbiórki objazdowej”, w ramach której Burmistrz Gminy wyznaczy rejony oraz dokładne miejsca i terminy odbioru w nich – podając te

²⁹ Stanowiącego załącznik do Uchwały Nr XXXI/207/2012 Rady Miejskiej w Korszach z dnia 31 grudnia 2012 r. w sprawie uchwalenia Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Korsze (Dz. U. Województwa Warmińsko – Mazurskiego z 2013r., poz. 1341) oraz stanowiącego załącznik do uchwały Nr XXIV/136/2016 Rady Miejskiej w Korszach z dnia 13 lipca 2016 r. w sprawie uchwalenia Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Korsze (Dz. Urzędowy Województwa Warmińsko – Mazurskiego poz. 2968 ze zm.) dalej: Regulamin utrzymania czystości.

³⁰ Dotyczy zarówno terenów wiejskich jak i miasta.

³¹ W roku 2016 z terenów wiejskich co dwa tygodnie.

informacje do publicznej wiadomości oraz przekazując je Spółce. Jak wyjaśnił Prezes, Spółka terminy te określała samodzielnie.

(akta kontroli str.31-72, 673-1009)

W latach 2016–2020 Spółka odbierała również odpady komunalne od właścicieli nieruchomości niezamieszkałych na podstawie zawieranych z nimi umów. W poszczególnych latach obowiązywało od 116 do 123 takich umów. Dotyczyły one odbioru odpadów komunalnych, zarówno zebranych selektywnie, jak też niesegregowanych. W przypadku selektywnie zbieranych odpadów Spółka zapewniła odbiór dwóch frakcji, tj. papieru oraz tworzyw sztucznych. W przypadku umów zawartych z dwoma podmiotami zapewniono także odbiór szkła.

Prezes Spółki wyjaśnił, że Spółka zapewniała usługę wywozu selektywnie zbieranych odpadów takich jak papier i tworzywa sztuczne, co zostało uwidocznione w cennikach, jednakże ze strony właścicieli nieruchomości niezamieszkałych nie pojawiło się zapotrzebowanie na zbieranie innych frakcji odpadów. W dodatkowych wyjaśnieniach wskazał, że w latach 2016-2017 Spółka odbierała od właścicieli nieruchomości niezamieszkałych dwie frakcje odpadów: papier i tworzywa sztuczne, natomiast od 2018 r. prowadziła już odbiór trzech frakcji, tj. papieru, tworzyw sztucznych i szkła.

W kontrolowanym okresie Spółka wystawiała właścicielom nieruchomości, z którymi zawarła ww. umowy, rachunki wyszczególniając w nich koszty eksploatacji pojemników oraz odbierania odpadów. Koszty te były uzależnione m.in. od objętości pojemnika. I tak np. w 2019 r. (do 30 czerwca) cena odbioru odpadów zmieszanych z pojemnika 1.100 l wynosiła 57,44 zł, z pojemnika 240 l – 15,42 zł, a z pojemnika 110 l – 7,61 zł.

(akta kontroli str.1010-1044, 1065-1081)

Spółka, wszystkie zebrane w kontrolowanym okresie odpady komunalne, przekazała 10 odbiorcom, w tym m.in. od 2016 r. do ZGOK, dowożąc je do stacji przeładunkowej w Polskiej Wsi koło Mrągowa. Podczas analizy sprawozdań za II półrocze 2016 r. oraz I półrocze 2019 r. ustalono, że Spółka dysponowała, przedłożonymi przez odbiorców odpadów, informacjami o których mowa w art. 90a ust. 5 pkt 1 upcg zawierającymi dane o odpadach, które poddano procesowi przygotowania do ponownego użycia, recyklingu lub przekazano w tym celu innemu posiadaczowi odpadów. Z informacji tych wynika, iż odpady niesegregowane, papier, tworzywa sztuczne głównie przekazywane były m.in. do regionalnej instalacji do przetwarzania odpadów prowadzonej przez ZGOK, zaś szkło głównie do Zakładu Przerobu Słuczki Szklanej w Pile, a złom metali do FHU Art –Trans w Korszach.

(akta kontroli str.1045-1045, 1413-1503)

W latach 2017-2020 Spółka zobowiązana została umowami zawartymi z Gminą³² do kontrolowania sposobu segregacji odpadów, a w przypadku stwierdzenia że znajdują się tam odpady zdeponowane niezgodnie ze złożoną deklaracją, do sporządzenia protokołu wraz z dokumentacją zdjęciową oraz niezwłocznego zawiadomienia Gminy o zaistniałym zdarzeniu. W latach 2019 – 2020 wystąpiło 13 takich przypadków (wszystkie dotyczyły budynków wielorodzinnych), o czym Spółka w niezwłocznie pisemnie poinformowała Gminę oraz właściciela nieruchomości.

(akta kontroli str.1082-1113)

5. W latach objętych kontrolą Spółka na mocy zawartych z Gminą umów (opisanych w pkt 1 niniejszego wystąpienia) była zobowiązana do prowadzenia PSZOK.

³² § 11 pkt 3 umowy nr GT.272.14.2016, § 10 pkt 3 umowy nr GT.272.1.2018 oraz § 1 pkt 10 umów nr GT.272.17.2018 oraz GT.272.12.2019.

Spółka posiadała trzy³³ decyzje Starosty Kętrzyńskiego zezwalające jej na prowadzenie działalności w zakresie zbierania i transportu odpadów. W decyzjach tych określono m.in. rodzaje poszczególnych odpadów przewidzianych do zbierania oraz miejsce i sposób magazynowania tych odpadów. W decyzji wydanej przez Starostę 26 lutego 2016 r. wskazano ul. Wojska Polskiego 40 jako miejsce magazynowania części odpadów³⁴, natomiast ul. Polną 6 dla pozostałych odpadów wyszczególnionych w decyzji. W decyzji z dnia 31 lipca 2020 r., w związku z wnioskiem Spółki z dnia 28 lutego 2020 r. o zmianę decyzji, wskazano jako miejsce gromadzenia odpadów nieruchomości przy ul. Polnej 6.

W Uchwale w sprawie szczegółowego sposobu świadczenia usług Gmina wskazała rodzaje odpadów³⁵, które mogły być dostarczane przez właścicieli nieruchomości do „działającego stale” PSZOK prowadzonego przez Spółkę. W ww. Uchwale nie określono w sposób szczegółowy zakresu świadczonych tam usług.

Umowy zawarte z Gminą stanowiły, że PSZOK ma być prowadzony w dni robocze w godzinach 7-15. Wskazano w nich również, że Spółka jest zobowiązana przyjmując w wyznaczonym przez siebie punkcie odpady wielkogabarytowe, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, odpady niebezpieczne oraz przeterminowane leki.

(akta kontroli str.31-72,80-123)

W wyniku oględzin przeprowadzonych dnia 28 lipca 2020 r. w PSZOK ustalono m.in., że odpady zbierano i magazynowano wyłącznie w budynku, który posiadał cztery pomieszczenia zamykane metalowymi bramami/drzwiami. Do pomieszczeń tego budynku, (znajdujących na poziomie gruntu), zapewniono możliwość wjazdu pojazdów i przemieszczania się osób niepełnosprawnych.

Trzy spośród czterech pomieszczeń tego budynku posiadały posadzki betonowe, natomiast czwarte z nich na większości swojej powierzchni posiadało utwardzoną nawierzchnię gruntową, a na pozostałej części nawierzchnię utwardzoną betonem (z widocznymi ubytkami). W pomieszczeniach PSZOK wydzielono miejsca lub odrębne pojemniki do przyjmowania odpadów, oznaczone kodami odpadów oraz ich nazwami. Pojemniki przeznaczone do gromadzenia odpadów niebezpiecznych posiadały etykiety z naniesionymi datami rozpoczęcia i ostatecznym terminem magazynowania. W pomieszczeniach widoczne były oznaczenia drogi ewakuacyjnej oraz informacje o zakazie palenia i używania otwartego ognia, a także sprzęt gaśniczy.

Dwa pomieszczenia przeznaczone były na gromadzenie odpadów niebezpiecznych. W jednym z nich stwierdzono podczas oględzin PSZOK umieszczone razem dwa telewizory, trzy odkurzacze i suszarkę do włosów. Pomieszczenie trzecie służyło do gromadzenia odpadów palnych a czwarte niepalnych. W pomieszczeniu trzecim, w którym wydzielono siatkami metalowymi sześć boksów przeznaczonych m.in. na: opony papier, tworzywa sztuczne, odpady wielkogabarytowe, szkło i drewno. W boksie przeznaczonym na odpady wielkogabarytowe, zmagazynowane były także kuchenka, pralka i kineskop. W boksie ustawiony był nieoznaczony pojemnik metalowy, w którym znajdował się niebieski worek z napisem „Papier” i oznaczeniami WIKOM Sp. z o.o., wypełniony styropianem.

W wyniku oględzin stwierdzono także, że Spółka zapewniła przyjmowanie odpadów takich jak: odpady niebezpieczne, przeterminowane leki i chemikalia, odpady niekwalifikujące się do odpadów medycznych powstałe w gospodarstwie domowym

³³ Z dnia 5 czerwca 2007 r. znak WR 7644-29/07 oraz z dnia 26 lutego 2016 r. znak RŚ.6233.3.2016 (dalej: Decyzja Starosty) oraz 31 lipca 2020 r. znak RŚ.6233.8.2020.

³⁴ Takich jak zużyte urządzenia zawierające freony, HCFC, HFC, zużyte urządzenia zawierające niebezpieczne elementy, lampy fluorescencyjne, baterie i akumulatory, zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne zawierające niebezpieczne składniki.

³⁵ Zużyty sprzęt elektryczny, elektroniczny, sprzęt AGD, odpady wielkogabarytowe, zużyte opony.

w wyniku przyjmowania produktów leczniczych w formie iniekcji i prowadzenia monitoringu poziomu substancji we krwi, w szczególności igieł i strzykawek, zużyte baterie i akumulatory, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, meble i inne odpady wielkogabarytowe, zużyte opony, odpady budowlane i rozbiórkowe.

Od dnia 1 września 2020 r. Spółka określiła regulamin korzystania z punktu selektywnego zbierania odpadów komunalnych³⁶ w Korszach ul. Polna 6, 11-430 Korsze, który regulował czas pracy PSZOK, zasady funkcjonowania m.in. ewidencjonowania przyjętych odpadów oraz rodzaje odpadów przyjmowanych i nieprzyjmowanych.

(akta kontroli str.1114-1178)

Od dnia 16 marca 2020 r. Spółka prowadziła wizyjny system kontroli miejsc magazynowania lub składowania odpadów w PSZOK. System ten spełniał wymagania rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 29 sierpnia 2019 r. w sprawie wizyjnego systemu kontroli miejsca magazynowania lub składowania odpadów³⁷ w zakresie:

- stosowania do rejestracji obrazu kamer dostrajających się automatycznie do panującego oświetlenia i umożliwiających rejestrowanie zapisu przez całą dobę;
- przechowywania zapisu obrazu z ww. systemu przez miesiąc od daty zapisu, możliwości jego odtworzenia (okresu archiwalnego jaki i w czasie rzeczywistym) i wykonania kopii (utrwalony obraz zawierał wskazanie miejsca, daty i czasu zarejestrowanych zdarzeń i okoliczności);
- zapewnienia rejestracji obrazu w pomieszczeniu zamkniętym, obejmującej całą powierzchnię magazynowanych lub składowanych odpadów wraz z bramą wjazdową do tego pomieszczenia oraz drogi dojazdowej znajdującej się w miejscu magazynowania lub składowania odpadów³⁸;
- umożliwienia identyfikacji osób.

Nośnik, na którym zapisywane były dane, przechowywany był w jednym z zamkniętych pomieszczeń PSZOK, w szafie typu „rack”.

Spółka zapewniła dostępność obrazu w czasie rzeczywistym Wojewódzkiemu Inspektorowi Ochrony Środowiska w Olsztynie, przekazując mu 3 czerwca 2020 r. informacje umożliwiające logowanie do wizyjnego systemu kontroli miejsca magazynowania lub składowania odpadów.

(akta kontroli str.1179-1198)

6. Spółka w latach 2016-2020 nie prowadziła instalacji przetwarzania odpadów komunalnych oraz nie przyjmowała odpadów do składowania.

(akta kontroli str.1199)

7. Spółka jako podmiot odbierający odpady, prowadzący PSZOK oraz zbierający odpady sporządzała w latach 2016-2019 sprawozdania, o których mowa w art. 9n oraz art. 9na ustawy ucpg. Sprawozdania te przekazywano Burmistrzowi Korsz terminowo, tj. do 31 stycznia za poprzedni rok kalendarzowy (w przypadku PSZOK) oraz do końca miesiąca następującego po upływie półrocza, którego dotyczy (w przypadku właścicieli nieruchomości zamieszkałych oraz niezamieszkałych). Sprawozdania Spółki były podstawą do sporządzenia przez Gminę przekazywanego Marszałkowi i Wojewódzkiemu Inspektorowi Ochrony Środowiska rocznego

³⁶ Spółka w latach 2016 – 2020 (I półrocze) nie określiła w sposób szczegółowy zasad funkcjonowania PSZOK.

³⁷ Dz. U. poz. 1755.

³⁸ Stwierdzono na podstawie oględzin zapisu systemu wizyjnego wybranego pomieszczenia oraz drogi dojazdowej do budynku.

sprawozdania z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi w Gminie.

W okresie objętym kontrolą, Spółka była zobowiązana także do składania Marszałkowi sprawozdań, o których mowa w art. 75 ust. 1 pkt 2 ustawy o odpadach.

Spółka przekazała Marszałkowi trzy zbiorcze zestawienia danych o rodzajach i ilości odpadów, o sposobach gospodarowania nimi oraz o instalacjach i urządzeniach służących do odzysku lub unieszkodliwiania odpadów, przy czym jedno z nich (za rok 2018) złożono w ustawowym terminie, tj. do 15 marca za poprzedni rok, a dwa (za 2016 r. i 2017 r.) – z naruszeniem terminu określonego w art. 76 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (odpowiednio 638 i 249 dni po terminie)³⁹.

Spółka jako podmiot odbierający odpady komunalne od właścicieli nieruchomości była obowiązana, na podstawie art. 9n ucpg, do sporządzania półrocznych⁴⁰ sprawozdań, zarówno w związku z zawartymi z Gminą umowami (o których mowa w pkt 1 niniejszego wystąpienia) jak też w związku z zawarciem umów z właścicielami nieruchomości niezamieszkałych. Sprawozdania takie były przekazywane Burmistrzowi w terminie do końca miesiąca następującego po upływie półrocza, którego dotyczyły.

(akta kontroli str.176-386, 395-449, 1210-1219)

Analiza dwóch losowo wybranych sprawozdań⁴¹, o których mowa w art. 9n ustawy ucpg, przekazanych Burmistrzowi za II półrocze 2016 r. oraz za I półrocze 2019 r. wykazała, że:

- sprawozdania dotyczyły odbioru odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych i były sporządzone zgodnie z wzorami sprawozdań określonymi w rozporządzeniu⁴²;
- zawierały one m.in. informacje o masie poszczególnych rodzajów odebranych odpadów komunalnych (w tym także selektywnie zebranych ulegających biodegradacji), sposobie ich zagospodarowania wraz ze wskazaniem instalacji, do której zostały przekazane, masie pozostałości z sortowania i pozostałości z mechaniczno-biologicznego przetwarzania, masie odpadów budowlanych i rozbiórkowych poddanych recyklingowi oraz innym procesom odzysku;
- w sprawozdaniu za II półrocze 2016 r. zawarto także informacje o osiągniętych poziomach recyklingu i przygotowaniu do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła oraz poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji.

Analizowane sprawozdania zostały sporządzone w oparciu o otrzymane od prowadzących instalację komunalną informacje, o których mowa w art. 9oa ustawy ucpg. I tak np. w informacji przekazanej Spółce 12 stycznia 2017 r. przez Międzygminny Zakład Kompleksowego Przerobu Odpadów Komunalnych Sp. z o. o. „Sękity” podano, że wskazane „dane odzyskanych surowców są szacunkowe”. Natomiast w informacji ZGOK (pismo z 18 stycznia 2018 r.) określono procentowy

³⁹ Przedłożenie Marszałkowi sprawozdań było wynikiem zarządzeń pokontrolnych wydanych w dniu 21 lipca 2017 r. oraz 31 października 2018 r.

⁴⁰ Brzmienie obowiązujące do dnia 13 sierpnia 2019 r.

⁴¹ W związku z rozbieżnościami w ww. sprawozdaniach badaniami w zakresie poszczególnych danych takich jak masa odpadów i ich rodzaj objęto także rzetelność sprawozdań.

⁴² Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 17 czerwca 2016 r. w sprawie wzorów sprawozdań o odebranych i zebranych odpadach komunalnych, odebranych nieczystościach ciekłych oraz realizacji zadań z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi (Dz. U. poz. 934) oraz rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 26 lipca 2018 r. w sprawie wzorów sprawozdań o odebranych i zebranych odpadach komunalnych, odebranych nieczystościach ciekłych oraz realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi (Dz. U. poz. 1627).

udział (bez wskazania masy) metali żelaznych oraz innych odpadów innych odpadów z mechanicznej obróbki⁴³. Spółka sporządzając analizowane sprawozdania oparła się na ww. informacjach.

Jak wyjaśnił były Prezes Spółki informacja ta jest informacją szacunkową. Na stacji przeładunkowej te odpady są mieszane ze wszystkich gmin i przewożone do ZGOK-u, gdzie jest szacowany wskaźnik.

Dane wykazane w sprawozdaniu za I półrocze 2019 r. wynikały z prowadzonej przez Spółkę w sposób elektroniczny ilościowej i jakościowej ewidencji odpadów, kart ewidencji odpadów oraz kart ich przekazania. W dokumentach tych zawarto m.in. dane identyfikacyjne posiadacza odpadów, numer rejestrowy, kod odpadu. W Części III tego sprawozdania („Informacje o sposobie gospodarowania odebranych odpadów komunalnych”) wykazano masę odpadów⁴⁴, które były odebrane i magazynowane⁴⁵. Zgodnie z objaśnieniami do tego sprawozdania w części tej nie należało uwzględniać informacji o odpadach odebranych i magazynowanych.

Prezes Spółki wyjaśnił, że sprawozdanie w przedmiotowym zakresie zostało wypełnione błędnie, a odpady te powinny być wykazane w części IV sprawozdania, tj. w informacji o odebranych i magazynowanych odpadach komunalnych. Wskazał ponadto, że jest to błąd formalny i nie wpłynął na wyliczenia zawarte w sprawozdaniu. Podał, że Spółka dokona korekty sprawozdania w tym zakresie.

(akta kontroli str.187-197, 312-316, 1200-1248, 1413-1416, 1418)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W latach 2016-2018 Spółka dokonała odzysku poza instalacjami i urządzeniami odpadu o kodzie 17 01 07 (odpady betonu oraz gruzu) w ilości 269,68 Mg, mimo że nie posiadała stosownego zezwolenia⁴⁶ na przetwarzanie odpadów. Było to niezgodne z art. 41 ust. 1 w zw. z ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach stanowiącym, że prowadzenie przetwarzania odpadów wymaga uzyskania zezwolenia Starosty.

Były Prezes Spółki wyjaśnił, że odbierany gruz, pochodzący z remontów, był magazynowany, a następnie przy pomocy kruszarki wynajętej przez Gminę, Spółka wytwarzała z niego materiał wykorzystywany do remontu dróg gminnych. Z posiadanych przez niego informacji wynikało, że ZGOK nie przyjmował wtedy tego rodzaju odpadów.

Obecny Prezes Spółki wyjaśnił, że uważano, iż takie działanie nie wymagało zezwolenia.

(akta kontroli str.80-110, 176-197, 225-245, 274-290, 1249-1260)

2. W latach 2016 – 2020 (I półrocze) Spółka dokonywała odbioru oraz zbierania odpadów komunalnych nieobjętych wpisem do rejestru działalności regulowanej oraz decyzją Starosty Kętrzyńskiego. W okresie tym odebrała lub też zebrała następujące odpady o kodach:
 - 20 01 32 (leki inne niż wymienione w 20 01 31) o łącznej masie 0,428 Mg;
 - 17 04 05 (żelazo i stal) o masie odebranych odpadów 7,615 Mg⁴⁷;

⁴³ Kod odpadu 19 12 12.

⁴⁴ O kodach: 20 01 32 (leki), 16 01 03 (zużyte opony), 20 03 07 (odpady wielkogabarytowe) i 20 01 01 (papier i tektura).

⁴⁵ Wskazując kod sposobu zagospodarowania odebranych odpadów komunalnych - R13.

⁴⁶ Decyzja Starosty Kętrzyńskiego z dnia 5 czerwca 2007 r. zezwalająca m.in. na prowadzenie działalności w zakresie odzysku odpadów np. betonu oraz gruzu betonowego z rozbiórek i remontów o kodzie 17 01 01 wygasła z mocy prawa z dniem 23 stycznia 2016 r.

⁴⁷ Masa odpadów po uwzględnieniu masy odpadów wytworzonych.

- 16 02 13* (zużyte urządzenia zawierające niebezpieczne elementy inne niż wymienione w 16 02 09 do 16 02 12) o masie odebranych odpadów 1,92 Mg⁴⁸ ;
- 16 06 04 (baterie alkaliczne, z wyłączeniem 16 06 03) oraz 16 06 05 (inne baterie i akumulatory) o masie odebranych odpadów 0,02 Mg oraz zebranych odpadów 0,08 Mg;
- 17 01 07 (odpady betonu oraz gruzu) o masie odebranych 269,68 Mg;
- 16 02 14 (Zużyte urządzenia inne niż wymienione w 16 02 09 do 16 02 13) o masie odpadów odebranych 1,62 Mg i zebranych 1,8 Mg;
- 16 02 11* (zużyte urządzenia zawierające freony, HCFC, HFC) o masie odpadów odebranych 2,2 Mg⁴⁹.

Było to niezgodne z art. 9c ust. 1 i 2 ucpg. Przepis ten stanowi, że przedsiębiorca odbierający odpady komunalne od właścicieli nieruchomości jest obowiązany do uzyskania wpisu do rejestru w gminie, na terenie której zamierza odbierać odpady komunalne od właścicieli nieruchomości, przy czym wpis do rejestru oraz zmiany wpisu w rejestrze dokonuje się na pisemny wniosek przedsiębiorcy. Spółka powinna zatem złożyć wniosek o dokonanie wpisu w zakresie wskazanych wyżej kodów odpadów, czego do dnia 27 lipca 2020 r. nie dopełniła. W przypadku zbierania odpadów było to natomiast niezgodne z art. 41 ust. 1 ustawy o odpadach, stanowiącym, że prowadzenie zbierania odpadów wymaga uzyskania zezwolenia.

Prezes Spółki wyjaśnił, iż nie jest w stanie powiedzieć dlaczego Spółka odbierała odpady, nie mając odpowiedniego wpisu do działalności regulowanej oraz nie mając Decyzji Starosty. W przypadku odbioru leków wskazał, iż nie zweryfikowano zapisów z rejestrem działalności regulowanej oraz z treścią decyzji. Wskazał ponadto, iż wystąpiono do Burmistrza Korsz o dokonanie wpisu aktualizującego oraz o wydanie decyzji Starosty.

(akta kontroli str.80-136, 176-325, 328-384, 1249-1310, 1404-1503)

3. Wszystkie 14 pojazdów użytkowanych przez Spółkę i wykorzystywanych do odbioru odpadów w latach 2016-2020 (I półrocze) nie spełniało wymagań § 3 pkt 2 rozporządzenia w sprawie wymagań w zakresie odbierania odpadów, tj. nie były trwale i czytelnie oznakowane, w widocznym miejscu danymi adresowymi podmiotu odbierającego odpady komunalne od właścicieli nieruchomości.

Prezes Spółki wyjaśnił, że nie dokonano weryfikacji oznakowania pojazdów z aktualnie obowiązującymi przepisami prawa. Funkcjonowało błędne przekonanie, że adres Spółki „WIKOM” jest powszechnie znany i nie zachodzi konieczność jego wskazania na oznakowanych pojazdach.

(akta kontroli str.480-505, 622-624)

4. Pojazdy posiadane przez Spółkę w latach 2016 – 2020 (I półrocze) nie spełniały niektórych wymagań technicznych dotyczących wyposażenia określonych w § 5 ust. 1 pkt 2 lit. a i lit. b rozporządzenia w sprawie wymagań w zakresie odbierania odpadów, tj.: osiem spośród 14 pojazdów użytkowanych i przeznaczonych do odbioru odpadów komunalnych nie zostało wyposażonych w system monitoringu bazującego na systemie pozycjonowania satelitarnego, umożliwiającego trwale zapisywanie, przechowywanie i odczytywanie danych o położeniu pojazdu

⁴⁸ Wobec braku kart ewidencji odpadów za lata 2016 – 2017 przyjęto na podstawie Półrocznych sprawozdań sporządzonych przez podmiot odbierający odpady komunalne od właścicieli nieruchomości zamieszkałych za I i II półrocze 2016 r., I i II półrocze 2017 r. uwzględniając zamienne stosowanie kodów 20 01 35* oraz 16 02 13*, za rok 2018 oparto się na karcie ewidencji odpadów.

⁴⁹ Półrocznych sprawozdań sporządzonych przez podmiot odbierający odpady komunalne od właścicieli nieruchomości zamieszkałych za I i II półrocze 2016 r., I i II półrocze 2017 r. uwzględniając zamienne stosowanie kodów 20 01 35* oraz 16 02 13*, za rok 2018 oparto się na karcie ewidencji odpadów.

i miejscach postoju oraz czujników zapisujących dane o miejscach wyładunku odpadów. Ponadto, w przypadku dwóch pojazdów o numerach rejestracyjnych NKE TR49 oraz NKE 20YK system ten zainstalowano dopiero w trakcie ich użytkowania. Zamontowano go bowiem w dniu 25 czerwca 2020 r., podczas gdy pojazdy były użytkowane odpowiednio od: 25 marca 2020 r. oraz 28 lutego 2020 r.

Prezes wyjaśnił, że pojazdy nie zostały wyposażone w system pozycjonowania satelitarnego ze względów ekonomicznych oraz ze względu stan techniczny uniemożliwiającym montaż tego systemu (nie posiadały komputera) oraz, że nie wszystkie były stale wykorzystywane do odbioru i transportu odpadów. W przypadku pojazdów, do których użytkownicy rozpoczęto przed zainstalowaniem systemu, wskazał, iż jego montaż odkładano do czasu kompleksowego rozwiązania problemu w Spółce a także wynikało to z problemami technicznymi jednego z pojazdów.

(akta kontroli str.480-555, 622-624)

5. Spółka w latach 2016-2020 (I półrocze) nie wywiązywała się należycie z wymogów określonych w § 4 pkt 3 i 4 rozporządzenia w sprawie wymagań w zakresie odbierania odpadów, dotyczących stanu sanitarnego pojazdów wykorzystywanych do odbierania odpadów. W okresie tym pojazdy nie były poddawane dezynfekcji. Według stanu na dzień 27 lipca 2020 r. Spółka nie posiadała także dokumentów, które potwierdzałyby, że wywiązywano się w pełni z obowiązku poddawania pojazdów myciu nie rzadziej niż raz na miesiąc, a w okresie letnim – nie rzadziej niż raz na dwa tygodnie. Analiza kart drogowych pojazdów⁵⁰ wykazała bowiem, że w 88 przypadkach na 94 zbadane karty drogowe pojazdów Spółki, wykorzystywanych do odbioru i transportu odpadów komunalnych, nie zawierały zapisów potwierdzających wykonanie tych czynności z ww. częstotliwością.

Prezes wyjaśnił, że pojazdy nie były dezynfekowane, a ich mycie odbywało się po wizualnym określeniu stopnia zabrudzenia przez ich kierowcę (operatora). Podał także, że kierowcom wydawano ustne dyspozycje w sprawie mycia pojazdu.

(akta kontroli str.556-624)

6. Według stanu na dzień 28 lipca 2020 r. Spółka nie zapewniła wyposażenia bazy magazynowo – transportowej, określonego w rozporządzeniu w sprawie wymagań w zakresie odbierania odpadów, tj.:
- zabezpieczenia przed emisją zanieczyszczeń do gruntu w miejscach przeznaczonych do parkowania pojazdów (zwyczajowo przyjęte w Spółce miejsca parkowania pojazdów zlokalizowane zostały na utwardzonej nawierzchni gruntowej, co było niezgodne z § 2 ust. 2 pkt 2 ww. rozporządzenia),
 - posiadania legalizowanej samochodowej wagi najazdowej oraz miejsca do mycia i dezynfekcji pojazdów, w sytuacji gdy czynności te nie były realizowane przez uprawnione podmioty zewnętrzne poza terenem bazy (co było niezgodne z § 2 ust. 2 pkt 5 lit. d oraz § 2 ust. 3 pkt 2).

Prezes Spółki wyjaśnił, że podyktowane to zostało uwarunkowaniami ekonomicznymi, bowiem ze względu na generowaną stratę Spółka nie jest w stanie zrealizować jednocześnie wszystkich inwestycji. Podał, że zamierza

⁵⁰ Analiza opisana w pkt 3 wystąpienia.

w najbliższym okresie ten problem rozwiązać, aby spełnić wymagania rozporządzenia w sprawie wymagań w zakresie odbierania odpadów.

(akta kontroli str.640-656)

7. Spółka nie wywiązywała się należycie z obowiązku określonego w art. 66 ust. 1 ustawy o odpadach, bowiem w latach 2016-2017⁵¹ nie prowadziła na bieżąco ilościowej i jakościowej ewidencji odpadów zgodnie z katalogiem odpadów. Według stanu na dzień 20 lipca 2020 r. spośród 65 rodzajów odpadów⁵² wykazanych w sprawozdaniach⁵³ za poszczególne lata ww. okresu, nie sporządzono 19 kart ewidencji odpadów. Ponadto, spośród 14 analizowanych kart ewidencji odpadów za lata 2016 i 2019 w trzech przypadkach wykazane w nich masy odpadów były niezgodne z masami w kartach przekazania odpadów lub masami faktycznie odebranymi w tych latach. I tak:
- a. Spółka w karcie ewidencji odpadów oznaczonych kodem 15 01 01 (opakowania z papieru i tektury) wykazała 19,09 Mg odpadów odebranych od mieszkańców nieruchomości zamieszkałych, podczas gdy masa tych odpadów wynosiła 20,57 Mg.
 - b. W karcie ewidencji odpadów oznaczonych kodem 15 01 02 (opakowania z tworzyw sztucznych) wykazano 42,18 Mg, podczas gdy masa odpadów przekazanych wynosiła 52,85 Mg.
 - c. W przypadku odpadów o kodzie 20 01 32 (leki inne niż wymienione w 20 01 31), karta ewidencji odpadów za 2019 r. zawierała niezetelne dane. Wskazano w niej, że odebrano w miesiącach styczeń, kwiecień i czerwiec 2019 r. odpady o łącznej masie 0,34 Mg, podczas gdy ilość ta obejmowała również odpady odebrane w latach 2016-2018.

Stwierdzono ponadto, że w czterech⁵⁴ przypadkach Spółka prowadziła karty ewidencji odpadów dla więcej niż jednego odpadu, co było niezgodne z obowiązującym wówczas załącznikiem nr 2 do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 12 grudnia 2014 r. w sprawie wzorów dokumentów stosowanych na potrzeby ewidencji odpadów⁵⁵, w myśl którego wykazuje się kod odpadu zgodnie z katalogiem odpadów określonym w przepisach wydanych na podstawie ustawy o odpadach.

W jednym przypadku spośród 14 analizowanych Spółka nie posiadała karty przekazania odpadu o kodzie 15 01 07 (opakowania ze szkła) przekazanego w miesiącu sierpniu 2016 roku, wymaganej art. 67 ust. 1 pkt 3 ustawy o odpadach.

Prezes Spółki wyjaśnił, że w 2019 r. założono kartę ewidencji odpadów oznaczonych kodem 20 01 32 i wykazano w niej wszystkie takie odpady zebrane we wcześniejszym okresie oraz te, które zostały na bieżąco odebrane. Do lipca

⁵¹ W wyniku kontroli Warmińsko – Mazurskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska – Protokół kontroli nr WIOS-I.103.1.2018 ustalono, iż w roku 2017 okazano sześć z 20 kart ewidencji odpadów.

⁵² Badaniem objęto 65 przypadki kodów wykazywanych w latach 2016-2019 w przekazywanej Burmistrzowi Korsz i Marszałkowi, przy czym w dwóch przypadkach Spółka była zwolniona z obowiązku sporządzania ewidencji odpadów w związku z uregulowaniami rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 12 grudnia 2014 r. w sprawie rodzajów odpadów i ilości odpadów, dla których nie ma obowiązku prowadzenia ewidencji odpadów (Dz. U. poz. 1974).

⁵³Przedkładanych Burmistrzowi Korsz dot. nieruchomości zamieszkałych oraz nieruchomości niezamieszkałych.

⁵⁴ Masy odpadów wykazane w kartach ewidencji odpadów za 2016 i 2017 wskazywały, że były one prowadzone łącznie dla odpadów o kodach 15 01 02 (opakowania z tworzyw sztucznych) i 20 01 39 (tworzywa sztuczne) oraz 15 01 01 (opakowania z papieru i tektury) i 20 01 01 (papier i tektura).

⁵⁵ Dz. U. poz. 1973.

2019 r. zaewidencjonowano to, co było magazynowane, a od lipca 2019 r. odbierane i przekazywane odpady były ewidencjonowane na bieżąco.

Prezes Spółki wyjaśnił, że nie jest w stanie odpowiedzieć dlaczego karty ewidencji odpadów w latach 2016-2017 nie były prowadzone dla każdego odpadu oddzielnie. Od 2018 r. Spółka zgodnie z przepisami prowadzi ewidencję odpadów odrębnie dla każdego kodu odpadu. Brak kart ewidencji odpadów wynikał natomiast ze złych przyzwyczajeń. Były Prezes Spółki wyjaśnił, że w latach 2016-2017 w Spółce były braki kadrowe, większość spraw prowadził osobiście, w tym ewidencję odpadów prowadził w komputerze oraz nie dysponował czasem na przeniesienie danych do kart ewidencji odpadów.

Odnosnie niezgodności mas odpadów Prezes wyjaśnił, że nie jest w stanie podać przyczyn błędnego zarejestrowania i podania błędnych danych. Prezes Spółki wyjaśnił także, że karta odpadów oznaczonych kodem 15 01 07 prawdopodobnie uległa zagubieniu.

Zdaniem NIK, sposób prowadzenia ewidencji odpadów przez Spółkę spowodował, że w kilku przypadkach⁵⁶ nie udało się ustalić faktycznej masy zebranych/odebranych przez nią odpadów.

(akta kontroli str.387-388,1200, 1209-1244,1256-1260, 1284-1295)

8. Spółka wykazała w sprawozdaniach kody odpadów niezgodne z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 9 grudnia 2014 r. w sprawie katalogu odpadów⁵⁷. Dotyczyło to sprawozdań⁵⁸, w których podała błędne kody odpadów lub też kody odpadów składające się z więcej niż sześciu cyfr, tj.: wskazała 15 01 01 dla określenia odpadów: opakowania z tworzyw sztucznych (winno być 15 01 02) oraz 16 01 07 dla określenia odpadów zużyte opony (winno być 16 01 03) oraz kody odpadów 16 02 14/20 01 36; 16 02 11*/20 01 23*, 16 02 13/20 01 35* oraz 16 06 05/20 01 33⁵⁹.

Prezes Spółki nie był w stanie wyjaśnić, dlaczego w sprawozdaniach wykazane były łączone kody. Jego zdaniem wynikało to prawdopodobnie ze złych interpretacji lub nieznajomości zasad wypełniania sprawozdania. Pracownik składający korektę sprawozdania nie analizował mas odpadów ani wykazanych ich ilości z powodu braku kart ewidencji odpadów oraz prawidłowości zastosowanych kodów odpadów. Były Prezes Spółki, sporządzający w latach 2016 - 2017 sprawozdania dotyczące ilości zebranych i odebranych odpadów komunalnych wskazał, że w jego ocenie odpady te winny posiadać kody z grupy 20, bowiem były to odpady komunalne. Podał, że odbiorca odpadów określił, że powinny one zostać zakwalifikowane do grupy 16 i w związku z powyższym uwzględniono w sprawozdaniach oba kody. Jak wyjaśnił, zostało to zrobione w celu podkreślenia, że chodzi o ten sam odpad.

(akta kontroli str.187-197,218-224, 236-246, 274-283, 1256-1288)

⁵⁶ Dotyczyło to np. leków, baterii, odpadów wielkogabarytowych.

⁵⁷ Dz. U. poz. 1923.

⁵⁸ Dwóch półrocznych sprawozdań sporządzanych przez podmiot odbierający odpady komunalne od właścicieli nieruchomości zamieszkałych za II półrocze 2017 roku oraz I półrocze 2018 roku.

⁵⁹ W zbiorczym zestawieniu danych o rodzajach i ilości odpadów, o sposobach gospodarowania nimi oraz o instalacjach i urządzeniach służących do odzysku lub unieszkodliwiania odpadów za rok 2017 przekazanych Marszałkowi Województwa Warmińsko – Mazurskiego Spółka wykazała w dziale 4 (zbiorcze zestawienie danych o rodzajach i ilościach zebranych odpadów) kody 16 02 14 / 20 01 36; 16 02 11* / 20 01 23*, 16 02 13 / 20 01 35* oraz 16 06 05 / 20 01 33. W wyniku kontroli Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Olsztynie udokumentowanej protokołem nr WIOS-OLSZT 294/2018 Spółka została zobligowana do złożenia korekty ww. zestawienia. W korekcie wykazała dla tych odpadów (zbliżone masy odpadów) kody odpadów 20 01 36; 20 01 23, 20 01 35 oraz 20 01 33, mimo, że karty z kart przekazania odpadów wynikało, iż przekazano odpady o kodach 16 02 14; 16 02 11, 16 02 13* oraz 16 06 05.

9. Spółka sporządzała i przekazywała uprawnionym podmiotom sprawozdania zawierające nierzetelne dane. Dotyczyło to:

a. Wszystkich siedmiu sprawozdań za lata 2016-2019 (I półrocze) sporządzanych przez Spółkę jako podmiot odbierający odpady komunalne od właścicieli nieruchomości niezamieszkałych, przekazanych Burmistrzowi Korsz, bowiem:

- Wskazała w nich nieprawidłową liczbę właścicieli nieruchomości, od których zostały odebrane odpady komunalne. I tak np. w sprawozdaniu za I półrocze 2017 r. wykazano 117 podczas, gdy Spółka odebrała odpady od 122 właścicieli. Ponadto, do sprawozdań za 2016 r., 2017 r., 2018 r. nie dołączono wykazu właścicieli nieruchomości, z którymi umowy uległy rozwiązaniu lub wygasły, pomimo że takie sytuacje miały miejsce. Było to niezgodne z art. 9n ust. 5 ucpg stanowiącym, że podmiot odbierający odpady komunalne na podstawie umowy z właścicielem nieruchomości w przekazywanym sprawozdaniu podaje liczbę właścicieli nieruchomości, od których odebrał odpady komunalne oraz dołącza do sprawozdania wykaz właścicieli nieruchomości, z którymi w okresie objętym sprawozdaniem zawarł umowy na odbieranie odpadów komunalnych, a także wykaz tych właścicieli nieruchomości, z którymi umowy uległy rozwiązaniu lub wygasły.

Prezes Spółki wyjaśnił, że wynikało to ze złych przyzwyczajeń lub z zaniedbania pracownika.

- Nie wykazała odpadów, które odbierała w związku z zawartymi umowami z właścicielami nieruchomości niezamieszkałych, tj. papieru i tworzyw sztucznych oraz szkła, czym naruszyła uregulowania art. 9n ust. 3 pkt 3 ucpg⁶⁰, nakazującego wskazywanie w złożonych sprawozdaniach poszczególnych rodzajów zebranych odpadów komunalnych oraz sposobu ich zagospodarowania, wraz ze wskazaniem nazwy i adresu instalacji, do których zostały one przekazane.

Prezes Spółki wyjaśnił, że odbierano odpady takie jak papier i tworzywa sztuczne, ale nie prowadzono dla nich odrębnej ewidencji, ze względu na niewielkie ich ilości. Podał, że ze względu na niewielką ilość papieru i tworzyw sztucznych, osobny odbiór tych frakcji odpadów był nieuzasadniony ze względów organizacyjnych i ekonomicznych.

- Nie wykazała⁶¹ danych dotyczących odpadów przygotowanych do ponownego użycia poddanych recyklingowi oraz innym procesom odzysku oraz osiągniętych poziomach recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami oraz ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazanych do składowania. Było to niezgodne z art. 9n ust. 4 ucpg, stanowiącym, że podmiot odbierający odpady komunalne na podstawie umowy z właścicielem nieruchomości jest obowiązany zamieścić w sprawozdaniu także informacje o osiągniętych poziomach recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami oraz ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania w ostatnim sprawozdaniu składanym za dany rok⁶².

⁶⁰ W brzmieniu obowiązującym do dnia 13 sierpnia 2019 r.

⁶¹ W 3 sprawozdaniach za II półrocze w latach 2016-2018.

⁶² Art. 9 g ucpg zobowiązywał ponadto podmiot odbierający odpady na podstawie umowy do osiągnięcia w danym roku kalendarzowym w odniesieniu do masy odebranych przez siebie odpadów komunalnych

Prezes Spółki wyjaśnił, że spowodowane to było prawdopodobnie błędną interpretacją zasad sporządzania sprawozdania. W latach 2017-2018 wymagane poziomy zostały prawdopodobnie osiągnięte, natomiast za rok 2016 brak jest danych do obliczenia ww. poziomów;

(akta kontroli str.198-224, 247-266, 291-307, 317-323, 1010-1011, 1016-1031, 1041-1044, 1065-1081, 1311-1403, 1504-1509)

b. Trzech przekazanych Burmistrzowi Korsz sprawozdań dotyczących 2016 r. (dwa sprawozdania) oraz 2017 r. (jedno sprawozdanie), bowiem:

- W sprawozdaniach za II półrocze 2016 r. dotyczących odbioru odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych oraz od właścicieli nieruchomości niezamieszkałych, wykazano dane nie mające odzwierciedlenia w dokumentacji ewidencji odpadów prowadzonej przez Spółkę. Dotyczyło to m.in. masy odpadów komunalnych o kodzie 20 03 01 (niesegregowane zmieszane odpady komunalne) nieulegających biodegradacji odebranych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych i niezamieszkałych, bowiem zarówno w kartach przekazania odpadu i kartach ewidencji odpadów nie wskazywano, jaką masę odpadów odebrano od właścicieli poszczególnych kategorii nieruchomości. Powyższe dotyczyło także dodatkowej informacji o odpadach o kodzie 20 03 01, tj. informacji o masie odpadów odebranych z obszarów wiejskich i miejskich.

Były Prezes Spółki wyjaśnił, że są to wartości szacunkowe podane w oparciu o liczbę mieszkańców na terenie wiejskim i miejskim oraz wskaźnik nagromadzenia odpadów, Spółka bowiem nie posiadała dokumentów pozwalających na wyliczenie tych danych.

- W sprawozdaniach za II półrocze 2016 r., wykazała⁶³ 73,50 Mg odpadów o kodzie 19 12 12, przeznaczonych do składowania powstałych po sortowaniu, podczas gdy, uwzględniając dane wynikające z pisma ZGOK⁶⁴, powinna była wykazać 82,28 Mg.

Prezes wyjaśnił, iż było to wynikiem obliczeń odnoszących się do części przekazanych odpadów.

- Podała⁶⁵ w sprawozdaniu dot. nieruchomości zamieszkałych za II półrocze 2016 r. nierzetelne wielkości dotyczące masy poszczególnych odpadów, tj. papieru, metali, tworzyw sztucznych oraz szkła przygotowanych do ponownego użycia i poddanych recyklingowi⁶⁶. Nie uwzględniono w nich bowiem niektórych odpadów lub przyjęto niewłaściwą ich masę, co w konsekwencji skutkowało wskazaniem błędnej łącznej masy odpadów poddanych recyklingowi⁶⁷ oraz odpadów budowlanych rozbiórkowych⁶⁸.
- W rocznym sprawozdaniu sporządzonym przez Spółkę, jako podmiot prowadzący punkt selektywnego zbierania odpadów za 2017 r., wykazano

poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami oraz ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania.

⁶³ Łączna masa odpadów o kodzie 19 12 12 przeznaczonych do składowania powstałych po mechaniczno – biologicznym przetwarzaniu odpadów w komunalnych (pole A.III) wykazana w sprawozdaniach: podmiotu odbierający odpady komunalne od właścicieli nieruchomości zamieszkałych za II półrocze 2016 r. oraz podmiotu odbierający odpady komunalne od właścicieli nieruchomości niezamieszkałych za II półrocze 2016 r.

⁶⁴ Znak LH/MS/514/2017 z dnia 17 stycznia 2017 r.

⁶⁵ W sprawozdaniu dot. nieruchomości zamieszkałych za II półrocze 2016 r.

⁶⁶ Część A.IV.a.

⁶⁷ Sprawozdaniu od właścicieli nieruchomości niezamieszkałych za II półrocze 2016 r. wykazano 118,79 Mg winno być 89,49 Mg.

⁶⁸ Sprawozdaniu od właścicieli nieruchomości niezamieszkałych za II półrocze 2016 r. Wykazano 66,3 Mg winno być 71,20 Mg.

odpad w ilości 0,001 Mg z kodem 16 06 04, co do którego do dnia zakończenia czynności kontrolnych⁶⁹ Spółka nie posiadała karty przekazania odpadu.

Prezes wyjaśnił, że w ww. sprawozdaniach z powodu niewłaściwej interpretacji zasad sporządzania sprawozdania błędnie określono ilości i rodzaje odpadów przygotowanych do ponownego zużycia i poddanych recyklingowi oraz wskazał zapisy jakie powinny się tam znaleźć. Wskazał ponadto, iż Spółka do dnia 10 lipca 2020 roku przekazała wszystkie posiadane odpady, a brak ewidencji oraz kart przekazania odpadów pozwala przyjąć, że odpad ten został błędnie wykazany.

(akta kontroli str.187-197, 218-224, 1202, 1212-1219, 1413-1420, 1504-1511)

- c. Jednego sprawozdania przedłożonego Marszałkowi, stanowiącego korektę zbiorczego zestawienia danych o rodzajach i ilości odpadów, o sposobach gospodarowania nimi oraz o instalacjach i urządzeniach służących do odzysku lub unieszkodliwiania odpadów za 2017 r., w którym wykazano kody odpadów niezgodne z posiadanymi kartami przekazania odpadów⁷⁰.

Prezes Spółki wyjaśnił, iż nie jest w stanie powiedzieć dlaczego podano błędne kody odpadów. Prawdopodobnie wynikało to ze słych interpretacji lub niezajomości zasad wypełniania sprawozdań.

(akta kontroli str.357-370, 1261-1273, 1284-1288)

- d. Jednego sprawozdania przekazanego Burmistrzowi Korsz⁷¹, w którym Spółka wykazała w masie odpadów odebranych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych⁷², także te odpady, które zostały przez Spółkę wytworzone, co powodowało zawyżenie o 3,095 Mg łącznej masy odebranych odpadów komunalnych nieulegających biodegradacji.

Prezes Spółki wyjaśnił, że wykazanie odpadów wytworzonych w sprawozdaniach o odpadach odebranych było wynikiem błędu i dokonana zostanie w tym względzie korekta sprawozdania;

(akta kontroli str.274-283, 1404-1412)

- e. Jednego przedłożonego Marszałkowi zbiorczego zestawienia danych o rodzajach i ilości odpadów, o sposobach gospodarowania nimi oraz o instalacjach i urządzeniach służących do odzysku lub unieszkodliwiania odpadów za 2016 r., w którym Spółka, w dziale 4 – pod nazwą zbiorcze zestawienie odpadów, nie wykazała zebranych odpadów o kodach: 16 06 05 (baterie) oraz 20 03 07 (odpady wielkogabarytowe). Ponadto, wykazano nieprawidłowe masy odpadów m.in.: 15 01 02 (opakowania z tworzyw sztucznych), 17 04 05 (żelazo i stal) i 15 01 07 (opakowania ze szkła).

Prezes Spółki wyjaśnił, że nie był w stanie ustalić prawidłowej masy odpadów wielkogabarytowych zebranych w PSZOK, bowiem Spółka nie dysponuje

⁶⁹ Dnia 9 września 2020 r.

⁷⁰ Wykazano kody odpadów komunalnych 20 01 36 podczas gdy karta przekazania odpadów dotyczyła odpadu o kodzie 16 02 14, 20 01 23* podczas gdy karta przekazania 16 02 11, 20 01 35 podczas gdy karta dotyczyła 16 02 13, 20 01 33 podczas gdy karta przekazania odpadu dotyczyła 16 06 05. W rocznym sprawozdaniu sporządzanym przez podmiot prowadzący punkt selektywnego zbierania odpadów za 2016 wykazano kod odpadu 16 06 04 karta przekazania dotyczyła odpadu 16 06 05.

⁷¹ Sprawozdanie od właścicieli nieruchomości zamieszkałych za I półrocze 2018 r.

⁷² Dotyczyło to odpadów o kodach 17 04 05 (żelazo i stal w ilości 3,077 Mg oraz 17 04 02 (aluminium) o masie 0,018 Mg, które to odpady zostały wytworzone przez Spółkę, co ustalono na podstawie kart ewidencji odpadów.

ewidencją odpadów za lata 2016 -2017⁷³. Były Prezes Spółki wyjaśnił natomiast, że nie jest w stanie odnieść się do rozbieżności i nie wyklucza popełnienia błędu.

(akta kontroli str.328-342, 1200, 1210-1218, 1284-1288, 1513-1516)

10.W badanym okresie Spółka nie przestrzegała wymogu art. 25 ust. 4 ustawy o odpadach, zgodnie z którym odpady, mogą być magazynowane, jeżeli konieczność magazynowania wynika z procesów technologicznych lub organizacyjnych i nie przekracza terminów uzasadnionych zastosowaniem tych procesów, nie dłużej jednak niż przez jeden rok⁷⁴. Dotyczyło to odpadów o kodach:

- 20 01 33* (baterie i akumulatory łącznie z bateriami i akumulatorami wymienionymi w 16 06 01, 16 06 01, 16 06 02 lub 16 06 03 oraz niesortowane baterie i akumulatory zawierające ta baterie). Odpady te w ilości 0,001 Mg⁷⁵ były magazynowane w okresie co najmniej od 1 stycznia 2018 r. do 10 lipca 2020 r.,
- 20 01 32 (leki inne niż wymienione w 20 01 31) były magazynowane w latach 2016 do 2019 r. (do 26 lipca)⁷⁶,
- 20 01 35* (zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21 i 20 01 23 zawierające niebezpieczne składniki)⁷⁷ zebrane w PSZOK były magazynowane w latach 2016-2020. Prezes Spółki nie był w stanie wyjaśnić z jakiego okresu pochodził przekazany w 2020 r. odpad.

Prezes Spółki wyjaśnił, że ww. odpady były magazynowane bez określonych procesów technologicznych oraz organizacyjnych.

(akta kontroli str.176-316, 1284-1299, 1300-1309.)

11.Przeprowadzone w dniu 28 lipca 2020 r. oględziny wykazały, że w PSZOK przechowywane były odpady niebezpieczne w pomieszczeniach przeznaczonych do przechowywania odpadów innych niż niebezpieczne. Stwierdzono bowiem m.in., że w pomieszczeniu w którym gromadzono odpady wielkogabarytowe znajdowały się także: telewizor oraz kineskop telewizyjny. Prezes Spółki wyjaśnił, że odpady zostały zdeponowane w niewłaściwych miejscach przez pracownika przyjmującego odpady w PSZOK. Podał, że pracownik ten był wielokrotnie instruowany w jakim miejscu należy ustawiać zbierane odpady, jednak zostały one niewłaściwie ustawione. Poinformował, że w trybie natychmiastowym przeniesiono odpady w odpowiednie miejsce przeznaczone do ich zbierania, a pracownikowi udzielono pisemnej kary upomnienia. Wyjaśnił ponadto, że Spółka przyjęła na PSZOK kineskop telewizyjny, ponieważ w sytuacji odmowy jego przyjęcia prawdopodobnie zostałby on podrzucony do pojemników selektywnej zbiórki ustawionych na terenie miasta i gminy lub znalazłby się na

⁷³ Ze względu na brak informacji o odpadach magazynowanych w poprzednich latach i przekazanych do zagospodarowania w danym roku sprawozdawczym ustalenie na podstawie kart przekazania odpadów nie jest możliwe.

⁷⁴ Brzmienie obowiązujące od dnia 6 września 2018 r.

⁷⁵ Odpady wykazane w sprawozdaniu z kodem 16 06 05.

⁷⁶ Brak kart ewidencji odpadów nie pozwala przyjąć w jakim okresie odebrano odpady, brak też możliwości przyjęcia okresów na podstawie sprawozdań bowiem ze złożonych sprawozdań wynika, iż w latach 2016-2018 zebrano 0,6 Mg odpadu.

⁷⁷ W Sprawozdaniach sporządzonych przez Spółkę jako podmiot prowadzący PSZOK wykazano łączną masę odpadu 0,61 Mg opadu. W związku z brakiem kart ewidencji odpadów brak jest możliwości ustalenia ilości zebranego odpadu oraz daty jego przyjęcia. W dniu 10 marca 2020 r. Spółka przekazała 0,02 MG odpadu tj. o 0,01 Mg więcej niż faktycznie zebrała w ww. okresie.

nielegalnym wysypisku. W celu ograniczenia przedostania się do środowiska niebezpiecznych związków, bądź elementów zdecydowano się o jego przyjęciu.

(akta kontroli str.1116-1164)

12. W okresie od 1 lipca 2017 do końca I półrocza 2020 r. Spółka nie zapewniła możliwości zbierania w PSZOK odpadów biodegradowalnych, a od dnia 6 września 2019 r. do końca I półrocza 2020 r. także tekstyliów i odzieży, do czego zobowiązana była § 3 ust. 3 umów zawartych w Gminę Korsze na odbiór i transport odpadów komunalnych stałych i zmieszanych oraz odpadów segregowanych z terenu gminy Korsze (opisanych w pkt 1 wystąpienia). Zgodnie z tym paragrafem, wykonawca był obowiązany do prowadzenia PSZOK zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Z kolei w art. 3 ust. 2 pkt 6 ucpg określono, że gmina tworzy PSZOK, w sposób umożliwiający łatwy dostęp dla wszystkich mieszkańców gminy i zapewnia przyjmowanie m.in. co najmniej odpadów tj. odpadów biodegradowalnych oraz tekstyliów i odzieży. Tymczasem we wskazanym okresie Spółka nie posiadała decyzji Starosty Kętrzyńskiego⁷⁸ zezwalającej na zbieranie w PSZOK ww. odpadów.

Prezes Spółki wyjaśnił, że Spółka zapewni zbieranie ww. odpadów jeżeli mieszkańcy zgłoszą chęć zdeponowania takiego odpadu. Z uwagi na fakt, że do tej pory nie wystąpił przypadek chęci zdeponowania odpadów do PSZOK Spółka nie powadziła ich zbierania. Wskazał także, że ubiega się o zmianę decyzji na zbieranie odpadów, a we wniosku złożonym Staroście przewidziano do zbierania odpady biodegradowalne, natomiast tekstylia i odzież nie zostały uwzględnione. Podał także, że na terenie gminy znajdują się pojemniki stanowiące własność innych podmiotów, w których mieszkańcy mogą deponować odzież i tekstylia.

(akta kontroli str.95-123, 1162-1165)

IV. Uwagi i wnioski

Najwyższa Izba Kontroli w wyniku kontroli nie sformułowała uwag. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

Wnioski

1. Niezwłoczne składanie wniosków o zmianę wpisu w rejestrze działalności regulowanej w przypadku wystąpienia przesłanek uzasadniających dokonanie takiej zmiany.
2. Przyjmowanie oraz magazynowanie w PSZOK odpadów w przypadku spełnienia przesłanek określonych w ustawie o odpadach.
3. Prowadzenie ewidencji odpadów w sposób odpowiadający w pełni wymogom ustawy o odpadach.
4. Rzetelne sporządzanie sprawozdań przekazywanych Burmistrzowi Korsze oraz Marszałkowi w oparciu o posiadaną dokumentację oraz zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami ucpg oraz ustawy o odpadach.
5. Dostosowanie bazy magazynowo–transportowej oraz wyposażenia pojazdów przeznaczonych do odbioru i transportu odpadów do wymogów określonych w Rozporządzeniu w sprawie wymagań w zakresie odbierania odpadów.
6. Wywiązywanie się z obowiązku poddawania dezynfekcji pojazdów przeznaczonych do odbioru i transportu odpadów oraz dokumentowania

⁷⁸ Decyzją z dnia 31 lipca 2020 r. Starosta Kętrzyński zezwolił na zbieranie odpadów o kodzie 20 02 01 (odpady ulegające biodegradacji).

realizacji obowiązku mycia tych pojazdów, stosownie do wymogów określonych w Rozporządzeniu w sprawie wymagań w zakresie odbierania odpadów.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Olsztynie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Olsztyn, 7 października 2020 r.

Kontroler

Agnieszka Kielbik

starszy inspektor kontroli państwowej

Dyrektor Delegatury Najwyższej Izby
Kontroli w Olsztynie

z up.

Wicedyrektor

Barbara Zajdel

.....
podpis

.....
podpis